

Nytt ledarskap för Dalarna

1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30
31
32
33
34
35

Inledning

Alla människors lika rätt och värde är grunden för Centerpartiets politik. Vi tror på varje människas rätt och förmåga att själv forma sin egen framtid.

Det är därför vi försvarar alla människors frihet från förmynderi och påtvingad kollektivism.

Det är därför vi vill bevara vår planet och ekosystemet, som är den långsiktiga grunden för frihet och välfärd.

Det är därför vi tror på människors rätt att bygga en framtid varhelst i vårt land de vill bo.

Valet i Sverige hösten 2018 kommer att bli ett avgörande vägval mellan ett liberalt alternativ för humanism, samarbete och ansvarstagande, och en nationalistisk återvändsgränd som bygger på slutenhet, misstro och kollektiv skuldbeläggning.

Centerpartiets reformagenda

Centerpartiets valplattform fokuserar på reformer för att möta utmaningar på flera centrala områden. Centerpartiet tror på framtiden!

Låt inte Sverige klyvas

- Alla jobb behövs – öppna dörren till första jobbet och ge jobbskaparna möjligheter
- En integration för alla i Sverige – jobben är nyckeln
- Utveckla hela landet – tillväxten skapas runt om i Sverige

Trygghet i hela landet

- Starkare trygghet från brott och övergrepp
- En nära och tillgänglig vård när du behöver den

Sverige behöver grön tillväxt

- Gynna gröna, smarta tekniklösningar
- Vi kan klara klimathoten
- En vardag utan gifter – med renare vatten och hav

36 **Vi vill vända oro och rädsla till hopp och framtidstro i Dalarna och**
 37 **Sverige.**

38 Dalarnas framtid ligger på oss själva. Staten skall stå för långsiktigt
 39 stabila villkor, men vi måste själva finna de vägar och framgångsfaktorer
 40 som leder till attraktivitet och tillväxt i våra kommuner och i Dalarna.

41 Om människor vill bo och leva i Dalarna ökar förutsättningarna för fler
 42 arbetstillfällen och ekonomisk tillväxt.

43 Dalarna står i huvudsak inför samma demografiska problem som Sverige
 44 som helhet med en hög och stigande genomsnittsålder. I de mindre och
 45 mer glest befolkade kommunerna är detta särskilt markant.

46 Varumärket Dalarna är synnerligen starkt och kan användas till mycket
 47 mer än att flytta fram Dalarnas position på den nationella och europeiska
 48 besökskartan. Utmaningen är att hitta ett sätt att berätta om Dalarna som
 49 befäster de redan positiva bilderna, men som också berättar om
 50 framtidstro, sysselsättning och möjligheter att förverkliga drömmar om
 51 livet

52 Företag och offentliga sektor saknar idag arbetskraft i Dalarna – därför
 53 behöver fler komma in i jobb. De som idag är arbetslösa behöver matchas
 54 till jobb, särskilt unga och utrikes födda.

55 Entreprenörskap och eget företag är också en lösning. Entreprenörskap
 56 ska bli ett självklart inslag i alla utbildningar där elever stärks i sin
 57 förmåga att se, skapa och ta vara på möjligheter.

58 Goda kommunikationer och bra transportmöjligheter sätter Dalarnas
 59 tillväxt i rörelse. Dalarnas utveckling kräver en förbättrad infrastruktur.

60 Dalarnas natur- och kulturmiljöer har stor betydelse. Odlingslandskapet,
 61 fjällen och kulturmiljöerna är positiva kännetecken för Dalarna. Det är
 62 viktigt att både vårda och skydda dessa unika miljöer och att utveckla
 63 dem.

64 Invånare, företag och besökare i Dalarna ska ha tillgång till god service.
 65 Tillgången till grundläggande service underlättar vardagen för alla och gör
 66 det möjligt att kombinera ett familje-, yrkes- och studieliv.

67 Boendet kommer att spela en allt viktigare roll för att skapa utveckling
 68 och tillväxt. Efterfrågan på attraktiva bostäder och boendemiljöer
 69 förväntas öka.

70 Regional utveckling är summan av lokal utveckling. Regional utveckling
 71 kan alltså inte äga rum om de lokala krafterna inte är engagerade. Den
 72 lokala ledarförmågan är därför särskilt väsentlig för att kunna förverkliga
 73 Centerpartiets politiska mål.

74

75 Låt inte Sverige klyvas

76

77 Centerpartiet står för närodlad politik. Det handlar om närhet till beslut
78 och att kunna påverka sin vardag. Det handlar också om en grön, social
79 och jordnära liberalism.

80 Den viktigaste framtidsfrågan är jobben. Här har landets småföretagare,
81 jobbskaparna en avgörande betydelse. Vad vi dock vet är att det för att
82 skapa nya jobb behövs enklare regler som fokuserar mer på tillväxt och
83 mindre på krångel.

84 Trösklarna till arbetsmarknaden måste sänkas genom lägre kostnader på
85 jobb och företagande generellt.

86

87 **Entreprenörskap**

88 Det är människor av kött och blod som startar, driver och utvecklar
89 företag som skapar jobb i hela vårt land. En politik som bejaktar
90 entreprenörskap gör det möjligt för människor att förverkliga sina
91 drömmar. Den enskilda människans initiativkraft, företagsamhet och
92 ansvarskänsla är grunden för ekonomiska framsteg.

93

94 **Minskat regelkrångel**

95 Som företagare ska du kunna fokusera på att få din verksamhet att växa i
96 stället för att lägga tid på regelkrångel. Många regler är onödiga och
97 tidskrävande. Detta kostar mycket pengar, både för företagaren men
98 också för samhället.

99

100 **Turism/Besöksnäring**

101 Besöksnäringen är den bransch som ökar mest i Sverige och Dalarna är
102 ett av de främsta besökslänen. Näringen spelar stor roll för utveckling och
103 livskraft på landsbygden.

104 Sverige och Dalarna har en mycket stor potential att fortsätta utvecklas
105 men den globala konkurrensen hårdnar. Alla prognoser pekar på ett ökat
106 resande under de kommande åren men utmaningarna är stora. Inte minst
107 gäller detta hållbarhetsfrågorna.

108

109 **Äganderätt**

110 Privat äganderätt är en förutsättning för ekonomisk utveckling och
111 marknadsekonomi. Den privata äganderätten är en av de viktigaste

112 grundstenarna för den svenska rättsordningen. Talesättet "Det som ingen
113 äger vårdar ingen" gäller fortfarande.

114

115 **Mångfald ger merfald i hela Dalarna**

116 Dalarna behöver fler invånare. Därför måste Dalarna vara ett län som
117 välkomnar nya invånare och ger alla möjligheter att bidra till vår
118 gemensamma välfärd.

119 Ett tryggt samhälle skapas av människor som förstår och respekterar
120 varandra. Framgång och tillväxt skapas av kreativa människor som kan
121 dra nytta av olikheter och se nya möjligheter i den interkulturella värld
122 som nu växer fram.

123 När vi nu blir fler invånare i Dalarna med olika bakgrunder är det viktigt
124 att skapa förutsättningar för ett gott samspel oss emellan där alla
125 uppfattar att vi har samma rättigheter och skyldigheter.

126 Vi behöver en arbetsmarknadspolitik och en bostadspolitik för det nya
127 Dalarna som växer fram. Vägarna till ett jobb för nyanlända måste bli
128 enklare.

129 Det fattas bostäder i de flesta av våra kommuner. Vi behöver utveckla ett
130 system som gör att fler privatpersoner kan hyra ut och ge nyanlända
131 värdiga bostäder.

132 Vi måste bli bättre på att ge våra nya invånare förutsättningar att lyckas.
133 Bättre introduktion, bättre stöd för att lära sig språket, bättre metoder för
134 att validera kunskaper samt ökade möjligheter till kontaktytor både för
135 arbete, för företagande och för gemenskap.

136 För att lyckas med mottagandet av nya invånare måste vi utgå från varje
137 människas förutsättningar och behov. Samarbetet och kommunikationen
138 mellan myndigheter, kommuner och civilsamhällets organisationer måste
139 förbättras.

140

141 **Centerpartiet i Dalarna vill:**

- 142 • Arbeta för ett gott företagsklimat i alla kommuner,
- 143 • Att den s.k. Rättviksmodellen för tillväxt och tillsyn införs i samtliga
144 Dalakommuner.
- 145 • Att en del av naturresurserna, bland annat vattenkraften och
146 vindkraften, ska stanna i de kommuner och regioner där
147 produktionen sker.
- 148 • Att vägar och järnvägar i länet rustas och underhålls samt att flyget
149 både från Borlänge och Mora säkerställs.

- 150 • Minst 4 miljarder behövs till Dalabanan. Målet är att restiden på
151 Dalabanan Mora-Stockholm ska ner till 2:29 och Borlänge-
152 Stockholm 1:29, samt att det kan gå ett tåg varje timme.
- 153 • Öka samverkan med det lokala näringslivet för att kunna matcha
154 människor till praktikplatser och jobb.
- 155 • Samarbeta med det lokala föreningslivet för att skapa fler
156 mötesplatser för ökad förståelse mellan kulturer.
- 157 • Utveckla mer individanpassad språkinläring och
158 samhällsinformation till nyanlända.
- 159 • Flytta samhällsservice till så kallade "utanförskapsområden" så att
160 det skapas fler arbetsplatser i området.
- 161 • Undvika bostadssegregation genom att blanda hyresrätter med egna
162 hem (ägarlägenheter, villor etc.) vid planering av lokalsamhällen.
- 163 • Förbättra företagsrådgivning och stöd till utrikesfödda kvinnor och
164 män som vill starta eget.
- 165 • Principen "boende, svenskundervisning och möjlighet att få jobba
166 från första dagen" ska gälla.
- 167

168 Trygghet i hela Dalarna

169 Att ha ett jobb att gå till, att kunna sätta mat på bordet, att ha tillgänglig
170 offentlig service och att känna sig behövd är kärnan i att vara trygg. Vi
171 har alla rätt att känna oss trygga, oavsett ålder, bakgrund eller var vi bor.
172 Känslan av trygghet riskerar att gå förlorad om vi inte vänder
173 utvecklingen.

174 Trygghet är också att veta att vården finns där när vi behöver den. Att
175 slippa föda barn i bilen, att barnens vård är tillgänglig, att vi kan få träffa
176 en läkare när vi behöver och att samhällets skyddsnät finns för oss om vi
177 behöver det. Det ställer krav på tillräckligt med händer i vården, att
178 sjuksköterskor och annan vårdpersonal har goda arbetsvillkor och att fler
179 arbetar längre.

180 Trygghet handlar också om att den offentliga och kommersiella servicen
181 finns tillgänglig i hela Dalarna. Urbaniseringen och centraliseringen av
182 offentlig verksamhet och kommersiell service riskerar att slå ut stor delar
183 av Dalarna. Allt handlar inte om att verksamhet flyttar till Stockholm utan
184 urbaniseringen och centraliseringen sker på alla nivåer så även i Dalarna.
185 Offentlig och kommersiell verksamhet flyttas mot regioncentra och
186 utarmar mindre orter och byar i Dalarna.

187 Centerpartiet är ett folkrörelseparti och centerpartister är ofta
188 kooperationernas, församlingarnas, de ideella föreningarnas,
189 biståndsorganisationernas, folkbildningen och företagarnätverkens
190 ryggrad i hela Dalarna. En god kultur- och fritidsverksamhet ger Dalarnas
191 invånare ett rikare och friskare liv och bidrar till en god
192 samhällsutveckling. Idrottens roll för folkhälsa, lagarbete, jämställdhet,
193 integration samt spänning för publik kan knappast övervärderas.

194 Trygghet kan även omfatta att man kan bruka sin skog och jord som man
195 gjort i generationer. Att kunna bedriva jakt och viltvård samt att på riktigt
196 kunna påverka viltförvaltningen regionalt, är viktigt för att lagstiftningen
197 ska vara starkt förankrad hos de som bor och lever i Dalarna.

198 Hälso- och sjukvården är till för din skull, att hjälpa dig till ett hälsosamt
199 liv och att ge dig vård och omsorg på dina egna villkor och utifrån dina
200 behov om du blir sjuk. Vården ska finnas nära dig och vara lättillgänglig,
201 utan långa väntetider. Den medicinska utvecklingen sker snabbt. Det är
202 viktigt att vården i Dalarna arbetar med utveckling och ständiga
203 kvalitetsförbättringar.

204 Vårdcentralerna ska förstärkas, att utveckla den nära vården är viktigt.
205 Mer fokus och resurser ska satsas på hälsofrämjande och förebyggande
206 insatser.

207 Tillgången till stöd vid psykisk ohälsa måste bli bättre. Det ska bli lättare
208 att få hjälp genom elevhälsan och att de med psykisk ohälsa får snabb
209 hjälp.

210 Den digitala utvecklingen ger nya möjligheter som ska tas till vara för att
211 öka tillgänglighet, trygghet och kvalitet.

212 Fler händer i vården skapar kontinuitet, ökar antalet anställda och
213 minskar dyr stafettpersonal.

214 I landstinget Dalarna ska du och alla andra invånare ha samma rättigheter
215 att få tillgång till vård på lika villkor och med ett gott bemötande.

216 Det ska vara en självklarhet för funktionsnedsatta att leva och inte bara
217 överleva i Dalarna. Personer med funktionsnedsättning måste känna
218 trygghet i sin vardag. Därför är det viktigt att funktionsnedsatta själva ska
219 få välja boendeformer, assistenter och andra delar som bidrar till ett
220 tryggt och givande liv.

221

222 **Centerpartiet i Dalarna vill:**

223 **Blåljus**

224 • Det blir fler poliser i Dalarna, som kan vara närvarande och skapa
225 trygghet oavsett var i Dalarna man bor. Polisens lokala koppling ska
226 stärkas och fler brott ska klaras upp.

227 • Räddningstjänsten ska kunna komma även till landsbygden innan
228 det är för sent.

229 • Akut sjukvård och ambulans måste finnas tillgänglig inom rimliga
230 tider över hela Dalarna.

231

232

233 **Trygghet och säkerhet**

234

235 • Förebygga brott redan innan de begåtts är bästa sättet för att skapa
236 såväl säkerhet som upplevd trygghet.

237 • Barns- och ungdomars säkerhet och trygghet ökar genom att skärpa
238 skolans skyldighet att flytta störande elever och att polisanmäla
239 brott begångna i eller kring skolmiljön.

240 • Våld i nära relationer, mäns våld mot kvinnor, hedersrelaterat våld
241 och förtryck, människohandel och prostitution är alla delar av en
242 struktur som håller tillbaka flickor och kvinnor och som förhindrar
243 jämställdhet. Detta måste motverkas och förebyggas genom
244 handlingsplaner i kommunerna. Kunskapen måste öka, framför allt
245 inom skolan och socialtjänsten, för att freda skydda offren och
246 stoppa förövarna.

247 • Kvinnojoursverksamheten i länet måste få rimliga förutsättningar att
248 klara ett ökat behov av skydd för våldsutsatta kvinnor.

249

250 **Arbetsmarknad**

- 251
- 252 • Sjukskrivningstiden förkortas genom stöd till exempelvis tidig omställning och coachning. Samarbetet mellan vården, arbetsförmedlingen, försäkringskassan och kommunerna bibehålls och utvecklas.
 - 253
 - 254
 - 255
 - 256 • Statliga och regionala myndighetsjobb ska finnas även utanför storstäder och regioncentra.
 - 257
 - 258

259

260 **Äldre**

- 261
- 262 • Tillvaron förbättras för de mest ekonomiskt utsatta pensionärerna. Det kan göras genom till exempel höjda bostadstillägg, höjd garantipension eller sänkt skatt samt en översyn av avgifterna för vård och omsorg i kommunerna.
 - 263
 - 264
 - 265
 - 266 • Ansökan om färdtjänst ska behandlas inom 3 veckor.
 - 267 • Föreningsverksamhet underlättas och uppmuntras, t ex genom att offentliga lokaler upplåts efter verksamhetstid.
 - 268
 - 269 • Valfrihet inom hemtjänst och äldreomsorg införs i alla kommuner.
 - 270

271

272 **Ung i Dalarna**

- 273
- 274 • Unga ska ha möjlighet att påverka sin vardag, genom t ex ungdomsråd eller liknande i varje kommun och i regionen.
 - 275
 - 276 • Det ska gå att välja grundskola och gymnasieutbildning i hela Dalarna.
 - 277
 - 278 • Ung Företagsamhet (UF) ska erbjudas alla gymnasieelever på alla program.
 - 279
 - 280 • Miljötinget, nordens största miljökonferens för unga, utvecklas.
 - 281

282 **Service**

- 283
- 284 • Kommersiell och offentlig service måste vara tillgänglig i hela Dalarna.
 - 285
 - 286 • Tillgång till bredband ska finnas i hela länet.
 - 287

288

289 **Skog och jakt**

- 290
- 291 • Äganderätten är ett fundament i en demokrati. Staten ska inte kunna lägga brukandeförbud på skog utan att ge rimlig ersättning till ägaren.
 - 292
 - 293
 - 294 • De som bor på landsbygd, har djur, vistas i skog och bedriver viltvård måste på riktigt kunna påverka Dalarnas viltförvaltning.
 - 295
 - 296
 - 297

298 **Ideella föreningar och civilsamhället**

299

- 300 • Underlätta, stödja och förenkla det ideella engagemanget.
- 301 • Den ideella sektorn ska få möjlighet att ta större del i
- 302 samhällsbygget.
- 303 • Möjliggöra för ideella aktörer att erbjuda vård, skola och omsorg
- 304 som ett alternativ till kommunernas och landstingets verksamhet.
- 305

306

307

308 **Närmare vård**

309

310 **Hälsofrämjande är bästa vägen till en bättre sjukvård**

311

- 312 • Erbjuder hälsosamtal till alla invånare var tionde år från och med att
- 313 man fyller 30 år.
- 314 • Ungdoms- och samtalsmottagningarna ska arbeta mer förebyggande
- 315 och i samverkan med kommunernas elevhälsa.
- 316 • Främja äldres hälsa genom att fler hälsofrämjande insatser erbjuds
- 317 till exempel fysisk träning, kostråd och regelbundna
- 318 läkemedelsgenomgångar.
- 319 • Familjecentraler ska finnas i varje kommun.
- 320 • Alla har rätt till friska tänder, förebyggande insatser ska göras inom
- 321 barn- och ungdomsvården.

322

323 **Du väljer själv när, var, hur**

324

- 325 • Valfriheten är viktig, du ska själv kunna välja vem som ger den
- 326 bästa vården. Vi ser gärna fler privata och ideella aktörer.
- 327 • Du ska ha rätt att få besöka sjukvården inom tre dagar efter första
- 328 anmälan från dig om problem med hälsan.
- 329 • Kontinuitet är viktigt för att känna trygghet i vården. Som patient
- 330 ska du ha en fast vårdkontakt, med möjlighet till fast läkarkontakt.
- 331 • Äldre och sköra patienter ska slippa åka in och ut från
- 332 akutmottagningarna. Hemsjukvården behöver utvecklas till exempel
- 333 genom Närsjukvårdsteam.

334 • Det ska bli lättare och mer attraktivt att etablera vårdenheter på
 335 mindre orter och i landsbygd. Använd digitalisering och teknik för
 336 närmare vård, till exempel virtuella hälsorum.

337 • Mobila team, som kan möta fler patienter i hemmet, behöver
 338 utvecklas i hela Dalarna.

339

340 **Nära till ditt sjukhus**

341

342 • Viss vård kan koncentreras till något av sjukhusen i Dalarna och
 343 högspecialiserad vård även till annan region för bästa kvalitet.

344 • Om barnets och mammans säkerhet kan säkerställas bör ett BB
 345 finnas i Mora.

346 • Öka tillgängligheten och korta köerna genom att konkurrensutsätta
 347 de verksamheter som inte klarar kraven. Det skulle minska de dyra
 348 vårdköpen på andra sjukhus.

349

350 **Medarbetare i vården**

351

352 • Inför fler utbildningsanställningar med full lön för sjuksköterskor
 353 som vill utbilda sig specialistsjuksköterskor och inför en
 354 examenspremie.

355 • Inför vårdnära service på bredden för att frigöra vårdpersonal från
 356 uppgifter som inte kräver deras kompetens.

357 • Gör det lättare att starta läkarmottagning.

358 • Locka seniorer att jobba kvar.

359 • Skapa karriärvägar.

360 • Ta fram en långsiktig plan för personalrekrytering

361

362 **Funktionsnedsatta**

363

364 • LSS-lagen efterlevs som det var tänkt från början.

365 • Denna grundläggande trygghet ska gälla alla kommuner i Dalarna.

366

367

368 Dalarna behöver grön tillväxt

369 **Grön tillväxt**

370 Världen, Sverige och Dalarna står inför stora miljöutmaningar. Hoten från
 371 klimatförändringar, spridning av giftiga kemikalier, nedskräpning i natur
 372 och vatten och ett ohållbart utnyttjande av ekosystemen är ett hot mot
 373 människors hälsa, planetens överlevnad och en hållbar ekonomisk
 374 utveckling och tillväxt. En bättre miljö förutsätter ekonomisk utveckling
 375 och tillväxt. Med gröna jobb och företag skapas lösningar och resurser för
 376 att satsa på miljöåtgärder. Då krävs en miljöpolitik där globalt miljöansvar
 377 kombineras med lokalt miljöarbete. En närodlad miljöpolitik som tar
 378 hänsyn till att förutsättningarna ser olika ut i olika delar av landet och som
 379 ger människor, företag och kommuner redskapen att bidra till ett mer
 380 hållbart Dalarna. Balansen mellan miljöprövningar, äganderätt och jobb
 381 behöver bli tydligare.

382 Vi vill att Dalarna ska vara ett föredöme i miljö- och klimatarbetet. Ett
 383 framgångsrikt miljöarbete stannar inte inom landets gränser utan måste
 384 bedrivas både inom EU och inte minst globalt.

385 För en grön omställning och tillväxt till ett hållbart samhälle behövs fler
 386 gröna jobb. Miljö och ekonomisk tillväxt är varandras förutsättningar för
 387 framtiden. Skogen som vi har i Dalarna kommer att spela en stor roll för
 388 att Sverige ska kunna bli fossilfritt.

389 Vardagen måste bli giftfri! Giftiga och hormonstörande kemikalier måste
 390 bort. Ingen ska behöva oroa sig för att t.ex. mat och leksaker är giftiga.

391 Centerpartiet tror på gröna, smarta tekniklösningar.

392 Det vackra, öppna, ljusa och variationsrika landskapet som bidragit till att
 393 göra Dalarna till Sveriges fjärde största besöksmål är beroende av odling
 394 och betande djur. En förutsättning för att långsiktigt kunna behålla dessa
 395 miljöer är ett konkurrenskraftigt och lönsamt jordbruk. Jordbruket måste
 396 ges förutsättningar att kunna utvecklas i takt med omvärlden för att
 397 behålla sin konkurrenskraft.

398

399

400 **Centerpartiet vill:**

- 401 • Att den lokala miljö- och klimatmakten stärks genom att fler beslut
- 402 om miljöregler och miljöavgifter ska kunna fattas lokalt.
- 403 • Att satsningar på cykling genomförs i alla kommuner.
- 404 • Att byggande i trä ökar i Dalarna.
- 405 • Att det byggs en biogasanläggning i Dalarna som kan ta hand om
- 406 komposterbart avfall som sen kan bli ekogödsel på Dalarnas åkrar.

- 407
- 408
- Se en fortsatt utveckling på återvinning, eko-design och cirkulär ekonomi i Dalarnas kommuner.
- 409
- Upphandlingsunderlag ska utformas så att många matproducenter har möjlighet att bidra med produkter. Mat i offentlig sektor är ett verktyg att skapa bättre förutsättningar för lokal livsmedelsproduktion och bättre matkvalitet.
- 410
- 411
- 412
- 413